

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik rapokint reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Ifjúsági- és népkönyvtárak.

Csak irás és olvasásra megtanítani a nép gyermekét, annyit tesz, mintha éhes ember elé kést, villát teszünk; de tányérát üresen hagyjuk.

A népoktatás sorsának intézői rég felismerték az ifjúsági- és népkönyvtárak alapításának nagy fontosságát. Az új miniszteri utasítás egyenesen elrendeli, hogy minden iskolánál ifjúsági könyvtár létesítessék, mely célból a beiratások alkalmával fejenként 50 fillér felvételi díj szedendő. E díj az ifjúsági könyvtár alapítására, illetve gyarapítására használandó fel.

Hát úgy áll a dolog, hogy nálunk ifjúsági könyvtárra nem is gondol senki. Pedig különösen tanyai népünk gyermekeinek továbbképzésére és szellemi látókörének tágítására a jól összeválogatott ifjúsági könyvtár döntő befolyást biztosítana. Ha a tanyai serdülő ifjúsággal megkedveltetnők az olvasást; kevesebb volna tanyáinkon a „diván“, a hol a fiatalság lelke és erkölce megmértelyeztetik. Kevesebb volna a sok „czéczó“ és talán a bicskázás is.

Az új közoktatási miniszter, Dr. Berzeviczy Albert, a közel múltban körrendelet bocsájtott ki, a melyben szabályozza a népkönyvtárak alapítását és a kisebb községekben, valamint a tanyákon vándorkönyvtárak létesítését rendeli el.

Bennünket ez utóbbi, a tanyákra vonatkozó rendelkezés érdekel

leginkább s azért nem vélünk felesleges dolgot cselekedni, midőn az intéző körök figyelmét a népkönyvtárak fontos ügyére felhívjuk. Nálunk a tanügyi vezetésnél nagyon későn szokták észrevenni az újításokat és rendeleteket. Így az új iskolaszéki utasítást, — mely teljesen új alapokra fekteti egész tanügyi adminisztrációt és az iskolák szellemi és tanulmányi rendjét: — csak akkor vették észre, mikor az új utasítást a helyi lapok ismertetni kezdték.

A szóban levő új rendelet szerint a „Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa“ két szabályzatot készített: egyet a népkönyvtárak kezeléséről, a másikat a vándorkönyvtárak létesítéséről. Nagy területen szétszórt tanyanépünk szellemi szükségleteinek kielégítésére nálunk lehetne vándorkönyvtárakat alapítani. A nép általános műveltségének fokozására és a magyar szó terjesztésére; a magyar állameszme megszilárdítására nagy befolyással volna a vándorkönyvtárak intézményének behozatala.

A rendelet szerint: a végből, hogy a kisebb községekben és a tanyákon is legyen a tudni vágyó nép számára olvasmány, nevezett országos tanács áll a m k ö l t s é g e n létesít vándorkönyvtárakat és ezeket közhasználatra bocsájtja.

E könyvtárak egyes sorozatait az országos tanács, az egyes hatóságok meghallgatásával osztja ki. A vándorkönyvtárakat óhajtó község, vagy hatóság kérvényét közvetlenül a „Múzeumok és Könyv-

tárak Országos Tanácsához“ intézi, megjelölve azon helyeket, ahol a könyvtár öt csoportja elhelyezhető,

A tanács a vándorkönyveket rendszeren külön szekrényben szállítja, minden mű bekötve adatik ki nyomtatott leltárral és kikölcsönzézi czédulákkal. A kérelmező hatóság tartozik felügyelni a könyvtár állományának teljességére, rendbentartására. Az egyes művek teljesen díjmentesen bocsájtatnak közhasználatra. A könyvtár öt sorozatból állván, egy-egy sorozat egy helyen csak egy évig használtatik, azután másik helyre vándorol s helyébe következik a második sorozat stb.

Tanyáinkon a vándorkönyvtárak létesítéséhez csak egy kis jóakarattal kellene. Nem jó volna erről gondolkodni annak a sok tanügyi vezérnek?

A büntetőtörvény revíziója.

A katonai büntetőtörvénykönyv reformja nemcsak magyar kérdés, nemcsak a nemzeti érzületet érintő dolog, — hanem humánus kérdés is, amely tekintet nélkül a pártokra és a nemzeti felfogásra emberiességi tekintetből is mérlegelendő. Mert nemcsak az a kérdés, hogy a magyarság szempontjából nemzeti alapokra lesz-e letéve a kilátásba helyezett büntetőreform, de az is a kérdés, hogy egy tarhatatlan ósdi megrozsdásodott állapot megmaradjon-e tovább vagy nem. Kisöpörjük-e azt a pókhálós szemetet, amely judikaturánkat megszegyeníti, vagy pedig beletörődünk-e abba, hogy még további évtizedekig elviseljük ezt a kínos állapotot?

Van szerencsénk értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy kézműárú üzletünket e hó végeig **teljesen felosztatjuk** és így az összes raktáron levő cikkeket u m női és férfi szövetek, szatin, karton, batiszt, vászon, kanavász szőnyeg stb. árukat bevásárlási áron alul is eladjuk. Tisztelettel A teljes üzleti berendezés is eladó. **DERNER JÓZSEFNÉ és TÁRSA.**

A kérdés most már komolylyá vált és nemcsak az obstrukció leszerelésének ellenértékeképpen keressük az ígéretek beváltását, de szégyenletesnek tartjuk azt, hogy a modern magyar állam czimerén mindig ott diszelegjen az a rozsdás patkányfogó. Középkori embertelen és hülye ítélkezésnek nem tehetjük ki a katonáinkat.

Általános örömet és kellemes meglepetést okozott az a hír, hogy Apponyi Albert gróf interpellációval sürgeti a büntető törvénykönyv reformjának a kérdését. Tudja az egész ország, hogy ennek az interpellációnak sulya van és legalább tisztában leszünk azzal, hogy csakugyan merészlik-e megtenni odaát a Lajthán tul azt, hogy egyszerűen becsapni próbálnak bennünket. Hiszen ez volt az osztrák ígéretek minimuma. Nos és ezt is zsebre vágnák előlünk?

Ha igen, akkor éppoly választ várunk tettel is Tisza István részéről, amilyennel Körbernek felelt, amikor ez közvéleményünket felingerelte!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól —

Budapest, 1904. január 11.

Perczel Dezső elnök háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. A jegyzőkönyvet hozzászólás nélkül hitelesítették. Az elnök bejelentette, hogy néhány törvényhatóság felírt az obstrukció ellen, amire — Ugronék helyeselték tüntető nevetéssel. Aztán elmondta, hogy gróf Apponyi Albert a katonai bünvádi eljárásról bejelentett interpellációját délután háromnegyed három órakor fogja elmondani.

Hát ez rossz ómen — Apponyinak . . .

Ezután Udvarý Ferencz, a néppárt fiatal tagja emelkedett szólásra.

Disszertációt tartott a ballisztikából, az ágyúkészítés titkairól, a lalettáról, a sarkantyú-fékről, a lövegek rotációjáról, a hevítésről, hűtésről s más egyebekről, amelyek révén akármelyik tüzerönkéntes is kifogás nélkül letenné a káplári vizsgát, azonban talán mégsem állanak szoros összefüggésben az ujonczjavaslat első szakaszával.

Az elnök vagy félóráig türelemmel hallgatta a szónokot, aki később a vezérkar s a tisztképzés miszteriumaira tért, de aztán megunt a dolgot s rácsengetett.

Udvarý Ferencz több személyes ideával gazdagította a vitát. Így pl. óhajtott, hogy a katonák csatornákat építenének, utakat törnének a sok parádémars helyett. Így mindjárt szivesebben megszavazná a javaslatot. Az egyenruházatot is reformálni kellene. Ez teljesen impraktikus nálunk, a katona úgy meg van terhelve, mint egy öszvér. Például, minek a borju a baka hátán? E helyett a bur háboruban otthonos hátiszéket kívánja.

Gromon Dezső államtitkár elnevette magát.

— Az inasával vitesse maga után az

infanterista a borjut, nem lesz tán így jobb?

Udvarýt azonban nem bántotta kitünő ideáinak a lekicsinylése s rendületlenül értekezett tovább. Rátért a tisztiszolgákra, a markotányosnékra, a száraz dajkákra s végül kijelenti, hogy nem akar már több példával élni s nem fogadja el a szakaszt,

Okolicsányi szintén igen rosznak véli a javaslatot, tele van az közjogi hibákkal, nemzeti szempontból elítélendő tendenciája van.

Beszél azután a chlopyi hadiparancsról es az ezt nyomon követett általános felháborodásról, amely máig sem csillapodott le. Egész hadsereget szóló nem ismer, csupán összes hadsereget, amelynek a magyar hadsereg alkotó része. Részletesen fejtegeti ezután Ugron beszédét. Ugron kommentálására különböző latin idézeteket olvas fel, amelyekkel azt akarja beigazolni, hogy a „monarchia“ kifejezés törvénytelen és az csak becsempésződött későbbi törvényalkotásainkba. Hasonló módon igazolja be, szintén Ugron nyomán, hogy a „magyar korona országai“ kifejezés csak egy változata a „monarchia“ kifejezésnek, mert a bécsi uralom és az ennek pórán levő mindenkori magyar kormányok következetesen elsikkasztották a „Magyarország“ kifejezést. Már maga ennek a szakasznak a terminológiája okot képez, hogy a tárgyalás alatt levő szakaszt el ne fogadja. Ehelyett ellenindítványt nyújt be.

Lovász Márton: A javaslat első szakasza ellen szólal fel. Követeli a békelétszámról szóló kimutatást s mindaddig követelni fogja míg ennek a kormány eleget nem tesz. E kérdések tisztázását pártja sarkalatos programmpontjának tekinti. Ellenindítványt nyújt be, hogy készítsen a kormány kimutatást külön a honvédség jutalékáról és békelétszámáról.

Ugron Gábor: Közjogi tévedésnek tartja az egész javaslatot és magát a javaslat szerencsétlen czimét is. Beszédében azokkal az eszmékkel, a javaslatnak azon részeivel foglalkozik, melyeket minapi beszédében is tárgyalt. Kérdi, miért nem tudnak a hadügy-minisztériumban magyarul? Határozati javaslatát fentartja.

Tisza István: Nem járulhat hozzá ahhoz, amit az előtte szóló intonált az idő és munkafecsérléshez. Teljesen céltalan az a szórszál hasogatás, amelyet Ugron Gábor mai beszédével megismétel. Ő az összesség érdekeit tartja szem előtt és kéri a javaslat mielőbbi letárgyalását.

Kossuth Ferencz: A ház munkarendjéről kíván felvilágosítást, különösen szeretné tudni, mikor kerül már sorra a tisztviselők fizetési pótlékáról szóló javaslat.

Tisza István: A ház munkarendjéről nyilatkozik, mely szerint a delegációk legközelebb újra felveendő tanácskozásai alatt nem lesz ülés. A tisztviselők fizetési pótlékáról szóló javaslat csak az ujonczjutalék és az indemnitás letárgyalása után kerülhet napirendre.

Okolicsányi László kéri, hogy a tisztviselők fizetéspótlékáról szóló javaslat már az ujonczjutalék után tárgyalassék. Hozzá járul Ugron indítványához.

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét.

Apponyi Albert gróf: sürgős interpellációt terjeszt be az iránt, hogy a bécsi lapokban erősen tartja magát az a hír, hogy a

katonai büntető perrendtartás reformjának tárgyalása azért szakadt meg, mivel a magyar nyelv érvényesítése akadályokba ütközött.

Tisza István gróf: Válaszol az interpellációra s előadja, hogy a kérdéses javaslat a múlt év szeptemberében került a szakminisztériumokba. Azóta állandó tanulmány tárgyát képezte és a tárgyalások a magyar kormány tagjai között is huzamosan folytak. A kormány álláspontjának megismertetése egyelőre még nem áll módjában. Arról biztosíthatja az interpellálót és a t. Házat, hogy a programjában ígérteteket megtartja és azoknak érvényt szerez.

Ezzel az ülés délután 3 órakor véget ért.

Közigazgatási bizottság ülése.

Szabadka város közigazgatási bizottsága ma délután tartotta rendes havi ülését Schmausz Endre főispán elnöklete alatt.

Az ülés megnyitása után dr. Jóó Aurél h. főjegyző felolvassa a törvényhatósági bizottság üléséről a közigazgatási bizottsági tagválasztásokra vonatkozó polgármesteri jelentést.

Elnöklő főispán üdvözli az új tagokat és kéri támogatásukat a közigazgatás nehéz munkájában.

Ezután megalakítatnak az albizottságok a következőképen:

A fegyelmi választmány tagjaiul megválasztottak: Farkas Zsigmond, Gyelmis Gerő, Sztankovics György, dr. Purgly Sándor, Popp György.

A gyámügyi másodfoku bizottság tagjai lettek: Gyelmis Gerő, dr. Janiga János, póttag dr. Antunovics József választás; Békeffy Gyula, dr. Farkas Zsigmond, póttag dr. Kertész Ignác kinevezés útján.

Az erdei kihágási ügyek másodfoku bizottságába: dr. Antunovich József, dr. Kertész Ignác, dr. Purgly Sándor és ifj. Vojnics Sándor rendes; dr. Farkas Zsigmond póttagnak választottak meg. Főispáni kinevezés útján pedig dr. Janiga János, Mamuzsits Félix, Sztipics Márk lettek a bizottság tagjai.

A börtönvizsgáló bizottságba kinevezettek: dr. Antunovics József, dr. Farkas Zsigmond, dr. Purgly Sándor.

A munkástügyi bizottságba az 1. és 3. évnegyedre dr. Békeffy Gyula és ifj. Vojnics Sándor; a 2. és 4. évnegyedre dr. Farkas Zsigmond és dr. Purgly Sándor; a közúti bizottságba dr. Antunovics József, Sztipics Márk, Popp György és Sztankovics György; a fegyelmi bizottságba dr. Farkas Zsigmond, dr. Békeffy Gyula, póttagokul dr. Janiga János és dr. Kertész Ignác; az erdei albizottságba dr. Békeffy Gyula, Regényi Lajos és Dulics A. Jenő, akadályoztatása esetén helyettese; a tanítói nyugdíjbizottságba dr. Biró Károly, Mamuzsits Felix és Dulics A. Jenő választottak meg.

A választások után az elnöklő főispán bejenti, hogy az ülésről elmaradásukat ifj. Vojnics Sándor, dr. Antunovics József és Sztipics Márk kimentették.

Főorvosi jelentés.

A lefolyt hóban a közegészségügyi állapot kedvező volt. Járvány nem volt. Meghalt e hóban 118 férfi, 91 nő, összesen 209 egyén. Élve született 163 fi és 135 nő, összesen 298. A népesedési mozgalomban 89 egyénnel szaporulat van. A város bel- és külterületén nov. hó végeig összesen 1476 trachomás és 260

trachomagyanus beteg volt, szaporodott decz. hó folyamán 54 trachomás és 21 trachomagyanus, az év folyamán gyógyult 959 trachomás és 237 trachomagyanus, gyógykezelés alatt maradt 571 trachomás és 44 trachomagyanus

Védekezés a trachoma ellen.

Dr. Bolics József referálja a dr. Kertész Sándor tiszti főorvos indítványára felállítandó trachomaiskolákra vonatkozólag az iskolaszék jelentését, amely szerint az iskola helyiségéül az V. körü Piukovics-féle ház és a mlakai iskola jelöltetnek ki. A közigazgatási bizottság a jelentést tudomásul veszi és megbizsa a tanácsot az anyagi rész megoldásával.

Állategészségügy.

Eberhardt József államl állatorvos jelentése szerint a múlt hó folyamán fertőző állatbetegség nem észleltetett.

A közvágóhidon levágatott : 220 drb szarvasmarha, 136 drb borju, 11 drb növendékmarha, 2 drb bivaly, 1377 drb juh, 23 drb bárány, 2 drb kecske és 530 drb sertés. A marharakodó állomásokon megvizsgáltatott 180 drb szarvasmarha, 465 drb ló, 408 drb juh és 1970 drb sertés.

Jelenti, hogy városunk egész határának az Ausztriába irányuló állatforgalom szempontjából 7 állategészségügyi kerületre történt felosztását — a földmívelésügyi miniszter január 1-én kezdődő érvényével jóváhagyta.

Ex-lex ellenére is pontos adófizetés.

Popp György pénzügyigazgató jelentéséből és az általa tüzetes pontossággal előterjesztett statisztikából örvendetes tudomásul szolgál, hogy polgárságunk — a költségvetésen kívüli állapot okozta áldatlan viszonyok ellenére is, hűségesen tesz eleget adófizetési kötelezettségének, úgy hogy a tavalyihoz képest mindössze 7681 koronával kevesebb folyt be adóban az idén, — valóban olyanira elenyészően csekély differencia, mi számba se jöhet.

A tanfelügyelő referádája.

A jelentés főleg a polgári leányiskola sürgős kiépítését javasolja és ezen intézetnek taneszközökben való hiányos felszerelését panasolja föl. Ajánlja ezen iskolának egy kézimunkateremmel és egy kísérleti szertárral való mielőbbi felszerelését, mi egyhangú helyesléssel fogadtatik. Ezután még egy beltéri elemi iskolai tanítói állás betöltésével dr. Bekffy Gyulát bizták meg.

A második gyorsvonat ügye.

Főmérnök javaslat, hogy a budapest-zimonyi vonalon egy második gyorsvonat-garnitúra beillesztése tárgyában a kereskedelmi kormányhoz sürgős fölterjesztés intézessék, általános helyesléssel, egyhangulag elfogadtatik.

Egyéb jelentések.

Vojnich Máté árvaszéki elnök az árvaügy állapotáról előterjesztett jelentése tudomásul vétetett.

Szalay Máté főkapitány kihágási ügyeket referál.

Eperjessy Béla kir. ügyész tudomására hozza a bizottságnak, hogy a törvényszék fogházába a villamos világítás bevezettetett.

Miután még az ujonan megalakított albizottságoknak birói hatáskörrel bíró tagjai az esküt letették, az ülés véget ért.

H I R E K.

— **Kinevezés.** A szegedi kir. tábla elnöke Dr. Korényi S c h e c k Vilmos ügyvédjelölt újvidéki lakost a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **A szinügyi szabályrendelet.** Talán nem lesz érdektelen, ha tudomására hozzuk olvasóinknak, hogy a deczemberi közgyűlésen tárgyalt és egész terjedelmében elfogadott szinügyi szabályrendelet ellen nem kevesebb, mint négy felebbezés adatott eddig be. Az egyiket ifj. Frankl István főmérnök, a másikat Dr. Reisner Lajos, a harmadikat Váli Gyula, a negyediket Jandek Mátyás nyújtották be a városi tanácshoz.

— **Házasság.** B a l a j t h y Ilona urhölgyet, a szabadkai állami tanítónőképző intézet igazgatónőjét tegnap délelőtt vezette oltárhoz Dr. W e s z e l y Károly fővárosi főrealiskolai tanár. A menyasszony részéről násznagyként S c h m a u s z Endre főispán szerepelt. Az esketési szertartást M o k o s s a y Mátyás esperes plébános végezte. Az esketésnél, amely szük körben a közkórház házi kápolnájában folyt le, a tanítónőképző intézet tanári kara G r ä f f Nikáz tanfelügyelővel az élén, Dr. Kertész Sándor t. főorvos, Simrák Béla hittanár és S c h w e r e r Ferencz kórházi lelkész voltak jelen.

— **Thea estély a kereskedelmi egyesületben.** A helybeli kereskedelmi egyesület f. hó 16-án este 9 órakor saját helyiségében thea estélyt (Thee danceant) rendez. A theázis ideje alatt egy e célra beszerzett grammophon fog működni, azután pedig tánc következik. Tekintve azt, hogy a Sylveszter esti domino bál oly fényesen sikerült, a rendezőség mindent elkövet, hogy a szombati thea-estély siker tekintetében az első estély mögött ne maradjon és így a multság igen látogatottnak ígérkezik.

— **Tiszti orvosi vizsga.** Dr. L ó w József földink, nagy-sajói járásorvos a kolozsvári vizsgáló bizottság előtt a tiszti orvosi vizsgát sikerrel letette,

— **Halálozás.** H a v l i k Ferencz egyházi zenész 66 éves korában rövid szenvedés után szombaton elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor volt nagy részvét mellett.

— **Az árva fiu.** A színház előcsarnokában és a vele közvetlen szomszédságban levő szállodai folyosón az előadások előtt és alatt, különösen ünnepnapokon csakugy hemzseg a sok dologtalan csavargó. Csodáljuk, hogy a rendőrség nem iparkodik megkímélni a színházlátogató közönséget az ilyen veszedelmes egyénektől. Annyira merészek ezek az egyének, hogy már a nézőtérre is be akarnak jutni. Tegnap láttuk a színházi irodában, a mint egy 40 év körüli torzonborz, rongyos alak ingyen belépti-jegyet kért a pénztárnál és kérését azzal indokolta, hogy ő „árva fiu” és keresetképtelen. És e hasonló esetek napirenden vannak.

— **Jubileumi bál.** Óbecsén az ottani izr. nőegylet fennállásának 25 éves fordulójára alkalmából bálát rendezett, amely fényesen sikerült. A bálát megelőzte egy műkedvelői hangverseny, amelyen helyi műkedvelők szó-rakoztatták élénk műsorral a hallgatóságot.

— **Anyakönyvi-hírek.** Meghaltak: Suhajda János 38 év, Ognyanov Szidónia 17 év, Kisdógyi Jánosné Erdélyi Verona 30 év, özv. Csóvics Mátyásné Oláh Mária 70 év, Kopolovics Gábor 8 hó, Kuluncsits István 1 hó,

Sztantics V. Viktória 31 nap, Varga István 70 év, Schreier Sándor 26 év, Ferenczi József 73 év, Lakatos Mihály 2 év, Anisics Antal 5 nap, Hovlik Ferencz 66 év, Vukov Bertalan 30 év, Schoblocher József 10 hó, Antunovics Lukács 60 év, Morova Mária 11 év. Született 33, 21 fiu, 12 leány. Eljegyzés: Rudics V. Alajos Vojnics H. Krisztinát, Csóvics István Rózsa Juliát, Budincsevics Gergely Szebenyi Krisztinát, Szabó Antal Varga Katalint, Ürmös András Antal Juliát, Francziskovits Márk Peics Jozefát. Petrics Mihály Basics Pérkát, Vidákovits Ignác Monorits Rebekát, Dudás Mátyás Trancsik Terézt. Fejes Mátyás Alexa Annuskát, Pernyész Kálmán Pap Rózát, Benedek Kálmán Godár Máriát, Milkovics Lőrincz Vidákovits Matildot, Csóvics Antal Kollár Mária, Szabó György Horváth Etelkát, Csákány János Varga Erzsébetet, Borbulovics Tivadar Czoll Rózát, Maczkó József Pozsár Annát, Házasság: Czibolya István Oresics Rózával, Vujkovics L. István Gyukics Viktorral, Amblli József Magyar Etelkát, Dr. Weszely Ödön Balajthy Ilonával.

Katholikus Kör közgyűlése.

A szabadkai kath. kör évi rendes közgyűlését vasárnap d. u. 4 órakor tartotta meg a kör rendes helyiségében. A tagok szép számban jelentek meg, akik közt ott láttuk közéletünk számos jelesét: dr. Lipozencsicsot, dr. Janigát, dr. Mukics Simon országgyűlési képviselőt. Az elnöki megnyitó után Hegedűs Lénárd alelnök tartotta magyar és bunyevác nyelven a beszámoló beszédet, amely magas röptű gondolatokban bővelkedve mindvégig feszült figyelemben tartotta a közgyűlést.

A lefolyt 1903. év egyike a kath. kör életében a legszebb időszakoknak. Büszkén tekinthet vissza erre az időre, mert kebelében a szabadkai társadalom kitűnősegeit s a politikai élet vezéreit gyűjtötte össze s midőn a tavasszal díszes zászlót szerzett be, ennek beszentelése egész Szabadka ünnepévé vált. Ennek a zászlószenntelési ünnepnek az utóhangja most csendült fel a mai közgyűlésen, mikor Czeiz Máté ügyvéd indítványára a kath. kör a zászló anyát, Antunovich Józsefné urnőt és a felszentelő főpapot, dr. Boromisza Tibor pápai praelátust és kalocsai kanonokot disztagjává választotta. Nagy megnyugvással fogadta a kath. kör pénztárnokának, Mamusich Benedek főgymn. tanárnak a kör vagyoni állapotáról szóló jelentését, melyből a biztos vagyoni egyensúly tükröződött elő. A választmánynak 16 kisorsolt tagjai közül dr. Szudarevich Ferencz, Gálfy György stb. helyébe megválasztattak Lipozencsics Lázár dr. és Polyakovich János.

Este hét órakor a kath. kör disztermében nagy vacsora volt, melyen résztvett Biró Károly dr. városunk kitűnő feje, társadalmunk számos jelesével. Számos felköszöntő hirdette, hogy a kath. kör alapelvei közé tartozik a vallásosság, igaz magyar hazaszeretet és városunk jövőjének előmozdítása.

SZINÉSZET.

Heti műsor.

Kedden: Szultán.

Szerdán: Bányamester.

Csütörtökön: Egy szegény ifju története. (Mihályfy Károly felléptével)!

Pénteken: Romeo és Julia. (Mihályfy Károly felléptével.)

Szombaton: Udvari kaland. (Ujdonság.)

Vasárnap: d. u. V. László; este: Udvari kaland.

Hétfő: Udvari kaland.

Czigány. Szombaton a „S z u l t á n b a n”, vasárnap este a „C z i g á n y b a n” Áldor Juliska játszott. Alkalma nyílt egy telivér népszimű-szerepben beigazolni, hogy ambíciója a kellő mederben mozog. Örülési jelenetében tökéleteset produkált. Az előadás mind a harmadik felvonásig nem nyújtott semmi megkapót. A harmadik felvonás után aztán, mikor a függöny legördült, meggyőződésből tapsoltunk.

A czimszerepben, Zsiga szerepében Tóth Anti bácsi a helyén volt. De drámai kitörései öregeesen gyengék voltak.

Baróthi különösen népsziművekben kissé vidékies, sokat modorosodik. Fonó Gizi ezuttal énekelt, egészen elfogadhatóan. Falussy énekében egyre több a tremoló, de Falussy mint népsziműénekes a legjobb.

Fővárosi színészek szinpadunkon. A fővárosi Nemzeti színház illustris művészt, Mihályfy Károlyt két vendégfellépésre nyerte meg Pesti szinigazgató. A vendég csütörtökön és pénteken lép fel «Romeó»-ban és az «Egy szegény ifju története»-ben. A ritka műélvezetre talán fölösleges is külön felhívunk színházlátogató közönségünk figyelmét. — Császár Imre, a Nemzeti színház kiváló bonvivantja a »Dolovai Nábob leánya« című szimű Tarján főhadnagy szerepében a jövő hét folyamán fog vendégszerpelni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bácskai ujságírók a bíróság előtt.

Szabadka, január 11.

Négy ujságíró állott ma a szabadkai kir. törvényszék előtt, nyomtatvány utján elkövetett rágalalmazással terhelt, egy oly ügyből kifolyólag, melynek számai még 1901-be nyulnak vissza.

Elítéltek közülök hármát, mert a büntető törvénykönyv rideg paragrafusai nem ismernek kiméletet a közérdek munkásai iránt, kik kétségkívül embertársaik anyagi javainak megóvása érdekében hoztak nyilvánosságra oly tény, mely legilletékesebb helyről is való igaznak mondatott.

A dolog historikuma az, hogy Horti János a zentai takarékpénztár részvénytársaság főpénztárosa még 1901-ben, miután a takarékpénztár vagyonából — a pénzügyintézetnek az iratoknál elfekvő hivatalos átírata szerint — tekintélyes összeget „eltulajdonított” üdülés, céljából való szabadságoltatás örve alatt megszökött és azután öngyilkossá lett.

Ezt a hirt reprodukálta több fővárosi ujság nyomán a „Zentai Híradó”, „Bács megye”, „Zentai Közlöny”, „Szabadkai Friss Ujság” és a „Bácskai Hírlap”, kiknek szerkesztői, munkatársai, Kabos Ármin, Pető Lajos, Fekete Károly és Katona Imre ellen a pénztáros özvegye nyomtatvány által elkövetett rágalalmazás miatt emelt panaszt a szabadkai törvényszék előtt.

A törvényszék vádlottakat, mint akiket minden kétséget kizárólag közérdek vezetett a szóban forgó tény megírásánál, a vád alól

fölmentette, ámde a szegedi tábla ezt a határozatot föloldotta és újabb eljárást rendelt el.

Ez az oka, hogy ezen évek óta huzódó odiosus ügy ma ismét foglalkoztatta törvényszékünket.

A tanács előtt, mely Szerdahelyi Sándor elnöke alatt, Joczicz Milorád dr. és Hajnal József dr. bírákból állott, megjelentek Kabos Ármin, Pető Lajos, Katona Imre és a B. H. akkori munkatársa, kik egyértelműleg azt vallották, miszerint hiteles értesüléseiket az illető pénzügyintézet igazgató-ságától kapták és kijelentették, hogy a közérdekben nem tartották megengedhetőnek ily fontos igazság agyonhallgatását.

Pető védője, dr. Tauszig Izsó, hivatalos aktákkal óhajtott a pénztáros sikkasztásának tényét beigazolni, de a törvényszék nem látott közérdeket fönforgni és a védő előterjesztésének helyt nem adott.

Lefolytatott tárgyalás után a bíróság terhelteket nyomtatvány utján elkövetett rágalalmazásban bűnösöknek kimondotta, Kabos, Ármint 50 korona fő- és 10 kor. mellékbüntetésre, Katona Imrét 100 kor. fő- és 20 kor. mellékbüntetésre és Pető Lajost 20 kor. fő- és 10 kor. mellékbüntetésre ítélte el, a B. H. munkatársát ellenben fölmentették. Az elítéltek felebbezést jelentettek be.

LEGUJABB.

A nagyszöllősi mandátum.

Ma volt Nagyszöllősen a képviselő választás. Jelöltek voltak: Sándor János belügyi államtitkár, Horty János szabadelpárti és Nagyida Ferencz Kossuth-párti. Délután 2 órakor Sándori Jánosnak abszolút többsége volt. Három órakor a szavazatok aránya a következő:

Sándor Jánosnak	740
Nagyidainak	192
Horthynak	52

Uj választások.

Most már a kormányhoz közelálló körökben is erősen tartja magát a hír, hogy az új választások kora tavasszal megtartatnak. Sőt állítják, hogy Tisza el van határozva, hogy az ujonczjutalékról szóló törvény megszavazása után, de még az indemnitás megadása előtt elrendeli az új választásokat. Ez tehát ex-lex választás volna, a maga nemében az első.

A nagykikindai mandátum.

Az Eremics Pál halálával megüresedett nagykikindai kerületben gróf Zichy Vladimir lép föl nemzeti párti programmal. Apponyi kiválása óta ez az első fellépés az Apponyi-párt programjával.

A delegációk.

E hó végére tervezik a delegációk összehívását és akkorra, úgy remélik, az ujonczjutalékokat már elintézte a ház. Legkésőbb négy hét múlva ülnek újra

össze a delegációk, melyektől a közös miniszterium négy havi indemnitást fog kérni.

Időközben, január 16-án udvari ebéd lesz, amelyre a delegatusok is hivatalosak.

A Berthold-Forgács ügy.

A nagy port felvert becsületbeli ügynek ma volt a befejezése a budapesti törvényszék, mint felebbviteli bíróság előtt, mely Forgács Antal grótot behajthatatlanság esetén 25 napi fogházra átváltoztatandó 600 korona pénzbüntetésre ítélte rágalalmazás miatt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Január 8. —

Jó vételkedv és változatlan áron elkelt 20.000 mm. buza, rozs 5 fillérrel magasabb, tengeri szilárd.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet mérsékelt forgalom mellett tartott irányzattal zárult.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	793—795	79 — 92
Buza okt.	773—774	771—72
Buza apr. 1904	—	—
Rosz apr.-re	670—669	666—67
Rosz	—	—
Rosz áprilisra	—	—
Zab apr.-re	556—555	553—54
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj.	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	526—527	526—27
Repece	—	—
repece aug.	11.80—11.90	1180—90

Hirdetések.

19068/1903. szám.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy a rémi 23. sz. betétben foglalt Kőrös erdő terület egyenként való felosztása iránt az eljárás folyamatba tetetett és tárgyalási határnapul **1904. évi február hó 1-ső napjának d. e. 9 órája** Rém község házához kitűzetett, amely határnapra az érdekeltek azzal idéztetnek, hogy az eljárás további folyamán személynként való idézés, vagy értesítés elvárása nélkül, érdekeik képviseléséről gondoskodjanak.

Szabadkán, 1903. december 31.

Oláh Ferencz,
kir. tszéki bíró.

Képviselő

kerestetik gazdáknál különösen szőlőtulajdonosoknál bevezetve, szives ajánlatokat **13-áig** a kiadóhivatalba „**Trágya**” czimen kérek.